

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра педагогіки

ОСВІТА УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ: ГЛОБАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА НАЦІОНАЛЬНІ ВИКЛИКИ

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

26 травня 2026 року

м. Київ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра педагогіки

ОСВІТА УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ:
ГЛОБАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА НАЦІОНАЛЬНІ ВИКЛИКИ

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

26 травня 2026 року

м. Київ

NATIONAL UNIVERSITY OF LIFE AND ENVIRONMENTAL SCIENCES
OF UKRAINE
Faculty of Humanities and Pedagogy
Department of Pedagogy

EDUCATION IN UKRAINE IN THE CONDITIONS OF WAR AND POST-
WAR RECONSTRUCTION: GLOBAL TRENDS AND NATIONAL
CHALLENGES

MATERIALS OF THE
INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE

May 26, 2026

Kyiv

УДК 378(477)"364""366"
О72

Освіта України в умовах війни та повоєнної відбудови: глобальні тенденції та національні виклики: зб. матеріалів Міжнародної наук.-практ. конф. Київ, 26 травня, 2026 р. Київ, 2026. 613 с.

Рецензенти:

Зорочкіна Т. П. – доктор педагогічних наук, професор, в.о. директора Інституту педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва Черкаського національного університету імені Б. Хмельницького;

Чичук А. П. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладом освіти Закарпатського угорського університету імені Ференца Ракоці II.

Збірник укладено за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Освіта України в умовах війни та повоєнної відбудови: глобальні тенденції та національні виклики», що її провела кафедра педагогіки гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України. Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції. Видання розраховано на науковців, викладачів, аспірантів, студентів.

The collection is compiled from materials of the International Scientific and Practice Conference «Education in Ukraine in the Conditions of War and Post-War Reconstruction: Global Trends and National Challenges» held by the Department of Pedagogy of the Faculty of Humanities and Pedagogy of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. All the materials are aligned with the conference guidelines. For scientists, lecturers, postgraduates, and students.

За загальною редакцією Станіслава Ніколаєнка

Редакційна колегія: Світлана Амеліна, Світлана Виговська, Олег Єресько, Олена Глазунова, Інна Савицька, Сергій Кубіцький, Олександр Кучай, Світлана Пилипишин, Карина Саф'ян, Ірина Сопівник, Оксана Тепла, Ніна Тверезовська, Лідія Чередник, Василь Шинкарук.

Схвалено до друку на засіданні вченої ради гуманітарно-педагогічного факультету, протокол № 10 від 18.06.2026 р.

Тези подано в авторській редакції.

Автори тез відповідають за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел, покликання на них і засвідчують відсутність плагіату. Передруковувати опубліковані в збірнику матеріали дозволяється лише за згодою авторів.

© НУБіП України, 2026

© Автори, 2026

ЗМІСТ

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

НІКОЛАЄНКО Станіслав Виклики сьогодення системі національної освіти в контексті європейської інтеграції	17
ДЕСЯТНЮК Оксана Заклад вищої освіти як мультифункціональна інституція: універсальний дизайн та доступність освіти для всіх	24
ТОПУЗОВ Олег Українська школа в умовах війни: безпрецедентні виклики та їх подолання	28
ФІДАНЯН Олена Муніципальна модель стійкості системи освіти: трансформація глобальних викликів у практичні рішення	33
ДУБІНКА Микола Професійна підготовка вчителя нової української школи в умовах воєнних викликів: професійні орієнтири та освітні трансформації	39
РАДКЕВИЧ Валентина Трансформація національної професійної освіти: синергія законодавчих інновацій та науково-методичного супроводу	42

СЕКЦІЯ 1. ВИЩА ОСВІТА НА ШЛЯХУ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

BOSA Vita, ZINORUK Alen, BOSA Yevheniia Digital platforms as a tool for the European integration of higher education in Ukraine	57
HLUSHANYTSIA Nataliia Tutoring in the context of open education and European integration of higher education	61
KURTDARCAN Bleda R. Implementation of case technologies in the university educational process: international experience	62
LAUNER Markus A., SUPRUN Daria, SUPRUN Mykola Human–AI agent co-learning: reconceptualizing learning theories in higher education	64
LIU Kevin, SYDORENKO Kateryna Distance education as a strategy for ensuring the sustainability of higher education amid modern risks	67
RENSKA Indira Professionally oriented English language teaching in Ukrainian higher education in the context of European integration and digital transformation of education	70
RUDYK Yuliia, RUDYK Yaroslav The role of AI technologies in enhancing teaching quality in Ukrainian higher education	72
SHANAIEVA-TSYMBAL Liudmyla Professionally oriented English language teaching in Ukrainian higher education: European integration and digital transformation	74
SHPAKOVYCH Bohdan, KOROMYSEL Mykola The student campus as a smart city model: forming energy-efficient thinking	76
SOROKYNA Tetyana Integrating full-stack development into the educational process: practical application of modern web technologies	78
SUPRUN Daria, LAUNER Markus A. Age-related student decision-making in contemporary challenges: toward professional personality formation	80
TUZIUK Mykhailo The importance of comprehensive testing of foreign language skills	84
VOZNIUK Tetiana Developing academic writing skills in English among students of non-linguistic specialties	86
ZAKHUTSKA Oksana Integracja sztucznej inteligencji i tłumaczenia maszynowego w dydaktyce przekładu	87

ЦИГАНЧУК Тетяна Роль емоційного інтелекту в структурі стресостійкості студентів	306
ШАО Чао Управління професійним розвитком викладача технічного коледжу в Китайській Народній Республіці	308
ШЕВЦОВА Олена, ТРУХАЧОВА Маргарита Майндфулнес практики як чинник розвитку психологічного благополуччя студентської молоді	311
ШИНКАРУК Василь Європейські цінності у формуванні сучасної моделі вищої освіти України	313
ШИНКАРУК Лідія Компетентнісний підхід у вищій освіті України відповідно до вимог Європейського Союзу	315
ШИНКАРУК Наталія Цифровізація освітнього процесу у закладах вищої освіти в умовах європейської інтеграції	317
ШИНКАРУК Олександра Забезпечення якості вищої освіти відповідно до європейських стандартів і рекомендацій	319
ШУМІЛОВА Ірина Роль керівника закладу освіти в умовах освіти 5.0 та відбудови України	321
ШУМІЛОВА Ірина, ВАНКЕВИЧ Яна Роль кадрової служби у процесі виробничої та соціальної адаптації молодих спеціалістів	324
ШУМІЛОВА Ірина, ГЕРАСИМЕНКО Тетяна Управління ризиками та комунікаціями в hr-проектах мотивації персоналу	325
ШУМІЛОВА Ірина, ДОМБРОВСЬКА Анастасія Удосконалення системи добору і відбору працівників у закладі охорони здоров'я	327

СЕКЦІЯ 2. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ТА ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ПАРАДИГМИ «НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ» В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

БЕРЕЗИНЕЦЬ Світлана Резильєнтність закладу загальної середньої освіти в умовах воєнного стану як основа імплементації парадигми нової української школи	329
ВАСИЛЬЄВА Наталія Імплементація компетентнісного підходу нової української школи на уроках біології в умовах воєнного стану	331
ВОЛИНЕЦЬ Карина, ШАЙКОВА Аліна Принципи та напрямки формування комунікативної компетентності учня	333
ГАВРІЛОВА Катерина Розвиток культури безпеки здобувачів освіти в умовах реалізації концепції «Нової української школи»	335
ГАЛЬЧЕНКО Світлана, НАЙДАН Марія Перспективи та проблеми наукової рецепти проектів гурту МУР та їх подальшого використання в сучасній історичній освіті	337
ДАЛІБА Олена Психоемоційна стабільність молодших школярів в освітньому середовищі воєнного часу	339
ДУДНИК Юрій, МАРТИНЮК Ірина Психологічні особливості реагування студентської молоді на стресогенні чинники	341
ЖОРОВА Ірина Професійний розвиток учителя в умовах трансформації загальної середньої освіти	343
ЖУЛІНСЬКА Ганна Ключові компоненти соціально-емоційного навчання у практиці сучасного закладу загальної середньої освіти	345
ЗІНОВАТНА Аліна, ЗАВІТРЕНКО Долорес Трансформація спеціальної освіти в умовах воєнного стану	348
КЛИМЕНКО Ольга Світові тенденції професійного розвитку педагогічних працівників у контексті Нової української школи	349

КОДИНЕЦЬ Марія, ОЛІЙНИК Оксана Психологічна профілактика суїцидальної поведінки підлітків в освітньому середовищі	352
КОЛОДІЙЧУК Олег, ГАЙДА Василь, Розвиток енергоефективних компетентностей засобами STEM-освіти	354
КОМПАНИЧЕНКО Наталя Змішане навчання як сучасна модель освіти: можливості та виклики	356
КУБИЦЬКИЙ Сергій, ДРОЗД Олександр Сутність і методи управління національно-патріотичним вихованням у сучасних умовах освітнього середовища	359
КУЛИК Вікторія, ЗАВІТРЕНКО Долорес Державна політика щодо забезпечення прав дітей з ООП у кризових умовах	362
КУЛІКОВА Світлана Трансформація інклюзивного освітнього простору Нової української школи та особливості психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в умовах воєнного стану	364
КУЦЕНКО Людмила Психологічні ресурси резилієнтності здобувачів вищої освіти в умовах воєнного стану: практики майндфулнес	366
КУШНІРЧУК Денис, ШАЙКОВА Аліна, ЛИСАКОВ Сергій Нова українська школа: між амбіцією та реальністю	368
ЛИСАКОВ Сергій Нова українська школа: між амбіцією та реальністю	370
ЛІПКІНА Валерія, ЗАВІТРЕНКО Долорес Інклюзивна освіта в Україні в умовах війни: виклики та перспективи розвитку	373
ЛЯН Чуньмяо Формування професійно-етичної культури майбутніх учителів у процесі професійної підготовки	376
МАКОДА Світлана Роль сучасного танцю у вихованні молоді під час війни в Україні	378
МАРЕЦЬКА Людмила Володіння державною мовою педагогів Нової української школи у вимірі професійного стандарту вчителя	381
НЕДЕЛЕВИЧ Вікторія Психологія співпраці у колективі здобувачів освіти як чинник створення зцілюючого освітнього середовища	383
НЕРУШ Микола Сучасні проблеми загальної середньої освіти України: основні напрями і завдання вирішення	385
НЕЧИПОРУК Руслан Подолання освітніх втрат та інтеграція дітей-ВПО	386
ОДАЙНИК Світлана Якість загальної середньої освіти в онлайн-форматі під час війни	388
ОМЕЛЬЧЕНКО Людмила Ефективне спілкування в контексті якості сучасної освіти	390
ПАСТЕРНАК Альона Розвиток риторичної компетентності старшокласників засобами інтерактивних технологій на уроках української мови	392
ПЕРЕВОЩИКОВА Світлана Сучасні проблеми загальної середньої освіти та імплементація парадигми «Нової української школи» в умовах воєнного стану	394
ПОПОВИЧ Мар'яна Праця Василя Сімовича для шкільного шевченкознавства	396
ПРИЧИНА Вікторія Цифрова трансформація освітнього процесу та реалізація принципів нуш в умовах воєнного стану	398
ПРОСКУРА Оксана, ШОПУЛКО Марія Цифрові практики викладання східних мов в Україні під час війни	400
РАССОХІНА Людмила, КАНАРСЬКИЙ Геннадій Партнерство між школою, батьками та громадою як виклик нової української школи	402
РУБАН Вячеслав, ГРЕЧАНИК Наталія Розподілене лідерство та інструменти проєктного менеджменту в адаптивному управлінні ЗЗСО	407
РУДЕНКО Наталія Формування критичного мислення учнівства у процесі аналізу та інтерпретації художнього твору на уроках літератури	410
РУДЕНСЬКИЙ Ростислав Врахування досвіду дошкільного дитинства у фізичному вихованні молодших школярів в умовах Нової української школи	412

українській школі та визначені державними стандартами освіти. Актуальність теми формування критичного мислення учнів під час вивчення художніх творів безперечно зростає в умовах соціальних викликів ХХІ століття.

Отже, цілеспрямована робота вчителя щодо впровадження технологій розвитку критичного мислення на уроках літератури є важливою умовою підготовки учнівства до життя в сучасному інформаційному суспільстві, здатності самостійно мислити, приймати рішення та відповідально діяти.

Література

1. Державний стандарт базової середньої освіти : Постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898. – Режим доступу: Урядовий портал (https://www.kmu.gov.ua/?utm_source=chatgpt.com)

2. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи. – Київ : Міністерство освіти і науки України, (https://mon.gov.ua/?utm_source=chatgpt.com) 2016. – 40 с.

3. Формування критичного мислення учнів у сучасній школі / О. І. Пометун. – Київ : Освіта, 2020. – 192 с.

4. Бібік Н. М. Компетентнісний підхід у сучасній освіті // Педагогіка і психологія. – 2020. – № 2. – С. 45–52.

РУДЕНСЬКИЙ Ростислав,
доктор філософії, старший викладач,
Західноукраїнський національний університет
(м. Тернопіль, Україна)

ВРАХУВАННЯ ДОСВІДУ ДОШКІЛЬНОГО ДИТИНСТВА У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Сучасна система початкової освіти, зокрема концепція «Нова українська школа», орієнтується на забезпечення гармонійного розвитку молодшого школяра, формування його фізичного, психічного та соціального благополуччя. У цьому контексті фізичне виховання є важливим складником освітнього процесу, спрямованим не лише на розвиток фізичних якостей, а й на формування основ здорового способу життя, рухової культури та позитивного емоційно-ціннісного ставлення до власного здоров'я. Перехід дитини від дошкільного до молодшого шкільного віку в умовах Нової української школи супроводжується зміною соціальної ситуації розвитку, режиму діяльності, характеру навчального навантаження та умов організації рухової активності. У цей період важливо не лише адаптувати дитину до нових умов навчання, а й закріпити та розвинути позитивний руховий досвід, сформований у дошкільному дитинстві. Недостатнє врахування досвіду дошкільного дитинства у фізичному вихованні молодших школярів може призводити до зниження мотивації до рухової активності, емоційного напруження, труднощів адаптації до навчання та зменшення інтересу до фізичної культури. Саме тому проблема врахування індивідуального рухового

досвіду дітей, їхніх набутих умінь, звичок і способів взаємодії з фізкультурним середовищем потребує глибокого педагогічного осмислення.

У дошкільний період життя дитини відбувається інтенсивне формування основних рухових умінь і навичок, удосконалення координації рухів, розвиток сенсорних процесів та становлення загального інтересу до рухової активності. Саме тому досвід, набутий у дошкільному віці, має важливе значення для подальшого фізичного виховання дитини у початковій школі. У дошкільному дитинстві фізична активність є природною потребою дитини. Під час рухової діяльності діти пізнають навколишній світ, формують уявлення про власні можливості, удосконалюють взаємодію з предметами та однолітками. Рухи в цьому віці тісно пов'язані з емоційною сферою, ігровою діяльністю та пізнавальними процесами. Фізичне виховання у закладі дошкільної освіти здійснюється у різних формах: фізкультурні заняття, рухливі ігри, ранкова гімнастика, фізкультхвилинки, самостійна рухова діяльність, спортивні свята, розваги та прогулянки. Усі ці форми освітньої діяльності сприяють накопиченню рухового досвіду, розвитку позитивного ставлення до фізичної активності та формуванню первинних навичок здорового способу життя.

Перехід до початкової школи супроводжується суттєвими змінами у житті дитини. Змінюється режим дня, зростає навчальне навантаження, збільшується тривалість статичної діяльності. У зв'язку з цим існує ризик зниження рівня рухової активності та втрати інтересу до фізичних вправ. Саме тому одним із важливих завдань фізичного виховання молодших школярів в умовах Нової української школи є збереження позитивного досвіду, набутого у дошкільному дитинстві. Учитель фізичної культури має враховувати рівень сформованості рухових умінь дітей, їхні інтереси, потреби та попередній досвід рухової діяльності.

Важливою умовою забезпечення наступності між дошкільною та початковою освітою є використання ігрових методів у фізичному вихованні молодших школярів. Для дітей молодшого шкільного віку гра залишається важливим засобом пізнання світу та способом емоційного самовираження. Використання рухливих ігор, сюжетних вправ, естафет та ігрових ситуацій надає фізичним вправам емоційної привабливості та доступності сприймання.

Істотного значення на цьому етапі набуває емоційний компонент фізичного виховання. У дошкільному дитинстві фізична активність асоціюється у дитини з позитивними емоціями, радістю руху та вільним самовираженням. Якщо у початковій школі фізичне виховання набуває надмірно формалізованого характеру, це може негативно впливати на мотивацію дітей до занять фізичною культурою. Учитель початкових класів та учитель фізичної культури мають створювати таке освітнє середовище, у якому дитина почуватиметься психологічно комфортно та матиме можливість виявляти активність без страху помилитися. Особливу увагу необхідно приділяти дітям, які мають труднощі адаптації до шкільного навчання. Для таких дітей фізична активність може є важливим засобом емоційного розвантаження, зниження тривожності та розвитку комунікативно-адаптивних навичок. Позитивна емоційна атмосфера

сприяє розвитку впевненості у власних силах, підтримує інтерес до рухової діяльності та забезпечує успішну адаптацію до шкільного навчання.

Врахування досвіду дошкільного дитинства передбачає також використання у початковій школі знайомих дитині видів рухової діяльності. Молодші школярі ефективніше сприймають фізичні вправи, які мають образний або ігровий характер, містять елементи наслідування, фантазування чи сюжетної взаємодії. Наприклад, вправи можуть виконуватися дітьми у формі подорожей, пригод, казкових ситуацій або командних ігор. Важливим освітнім завданням у фізичному вихованні молодших школярів є розвиток у них рухової самостійності. У дошкільному віці дитина поступово навчається самостійно обирати рухову діяльність, взаємодіяти з фізкультурним обладнанням та організовувати власну активність. У початковій школі ці навички мають підтримуватися та розвиватися.

Таким чином, фізичне виховання молодших школярів в умовах Нової української школи має ґрунтуватися на принципі наступності та врахуванні досвіду дошкільного дитинства. Це забезпечує збереження позитивної мотивації до фізичної активності, гармонійний розвиток дитини й створення умов для формування основ фізичної культури особистості.

САВЧЕНКО Лариса,

доктор педагогічних наук, професор
Криворізький державний педагогічний університет
(м. Кривий Ріг, Україна)

ПРОЄКТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ НУШ

Актуальність проблеми. Трансформація сучасної освіти в умовах цифровізації потребує пошуку нових методів формування цифрової компетентності учнів, яка згідно з Державним стандартом базової середньої освіти визнана однією з ключових[1]. Традиційні підходи часто формують лише фрагментарні навички, тоді як проєктна діяльність дозволяє розвивати цілісну компетентність у контексті вирішення реальних завдань.

Аналіз останніх досліджень. Питання цифрової компетентності досліджували В. Биков[7], О. Овчарук[3], М. Жалдак. Проте методика поєднання проєктних технологій із цифровими інструментами в умовах НУШ потребує подальшої деталізації.

Мета роботи – обґрунтувати методику використання цифрових проєктів як засобу підвищення цифрової компетентності учнів.

Виклад основного матеріалу. Цифрова компетентність учня є багатогранним феноменом, що охоплює інформаційну грамотність, комунікацію, створення контенту, безпеку та розв’язання проблем[2].

Нами розроблено модель, що передбачає п'ять етапів реалізації цифрового проєкту: